

BOLETIN CLIMATOLOGICO DE CATALUNYA

febrero, 1.994

N.º53

CENTRE METEOROLOGIC DE CATALUNYA

Secció de Climatologia

EL TIEMPO EN CATALUNYA. FEBRERO, 1.994

Febrero comienza con buen tiempo al encontrarse Catalunya bajo la influencia de un centro de altas presiones situado al sur de las Azores. Así el primer día del mes los cielos están despejados en todo el territorio aunque se forman nieblas en puntos del litoral, en las cuencas de los ríos y en los llanos y valles interiores. Al día siguiente se refuerza el flujo del oeste al descender en latitud la baja que se encuentra sobre el Atlántico. Los cielos están muy nubosos en todas las comarcas de poniente y las temperaturas inician un moderado descenso, hasta el día 4 en las comarcas costeras y hasta el día 6 en las comarcas del interior. El centro de la baja se profundiza y el día 3 se sitúa sobre Irlanda. Su frente frío asociado cruza Catalunya el día 4 al tiempo que se forma otro centro de bajas presiones sobre el G^o de León. Los días 3 y 4 constituyen el primer episodio de precipitaciones del mes que son de nieve y más copiosas en las comarcas pirenaicas. El día 4 las lluvias son menos importantes y el Empordà sopla tramuntana fuerte.

Cesan las lluvias durante los días 5 y 6 pero el 7 tiene lugar el paso de un segundo sistema frontal menos activo que el anterior. Pasado el frente se produce una entrada de vientos de componente norte que se prolonga hasta el día 11 al encontrarse Catalunya entre un centro de altas presiones que se halla sobre el oeste peninsular y una baja mediterránea. Durante estos días tienen lugar precipitaciones en las comarcas pirenaicas y en el Empordà donde también sopla tramuntana fuerte el día 9.

El centro de la baja mediterránea se desplaza hacia el sur de manera que el día 13 se produce un episodio de precipitaciones asociado a vientos de levante.

Las temperaturas que habían permanecido estables o en ligero ascenso desde el día 5 al 11, vuelven a descender moderadamente durante estos días.

El día 14 tiene lugar el paso de otro frente frío por Catalunya que produce precipitaciones generalizadas que son de carácter tormentoso en puntos de las sierras del litoral y prelitoral. Al día siguiente el centro de una baja atlántica se encuentra frente a las costas gallegas y el 16 sobre el Argelia. Se observan entonces vientos del sureste que dan lugar a precipitaciones en la serralada transversal y en el litoral.

Los días 17, 18 y 19 catalunya se encuentra entre una alta situada sobre el sur peninsular y una baja sobre Italia. Los cielos se encuentran estos días muy nubosos en todo el territorio, con vientos fuertes en Vallter y nevadas en puntos del Pirineo occidental catalán.

Otro sistema frontal vuelve a cruzar Catalunya el día 20. A su paso tienen lugar precipitaciones, algunas de carácter tormentoso, en las comarcas del noreste. No obstante, en el resto del territorio los cielos están prácticamente despejados.

Durante los días 21, 22 y 23 Catalunya vuelve a encontrarse bajo el radio de influencia de otra baja atlántica. Los cielos están muy nubosos en las comarcas de poniente y despejados en el resto.

Aumenta la estabilidad atmosférica durante los días 24 y 25 y se registran entonces temperaturas casi primaverales. No obstante, el 26 tiene lugar el paso de otro sistema frontal y la nubosidad vuelve a aumentar en todo el territorio al tiempo que se producen algunas precipitaciones muy debiles en el Empordà.

El último día del mes se forma una baja sobre Portugal y de nuevo llueve en toda Catalunya, pero con mayor importancia en las comarcas de Tarragona. Las precipitaciones son de carácter tormentoso en algunos puntos y las temperaturas experimentan un moderado descenso en la mayor parte de las localidades catalanas.

TEMPERATURAS

FEBRERO, 1994

	MEDIA DE LAS MAXIMAS	MEDIA DE LAS MINIMAS	MEDIA DE LAS MEDIAS	MAXIMA ABSOLUTA	DIA	MINIMA ABSOLUTA	DIA
GIRONA APT.	14,3	3,6	9,0	18,4	25	-2,6	2
L'ESTARTIT	13,9	6,4	10,2	18,5	23	1,0	7
PERELADA	13,8	3,8	8,8	19,4	25	-1,0	6
FIGUERES	14,4	5,1	9,8	19,0	VR	1,0	VR
RIPOLL	11,2	-1,6	4,8	20,0	26	-4,5	VR
LA BISBAL D'EMPORDA	14,7	4,7	9,7	19,9	25	-0,5	7
LA MOLINA	4,4	-3,8	0,3	12,2	26	-9,0	13
OLOT	14,0	1,1	7,6	21,0	26	-2,0	VR
BLANES	15,0	5,5	10,3	19,0	VR	0,0	VR
ST. FELIU DE GUIXOLS	13,6	7,4	10,5	17,0	23	4,0	7
PONTOS	14,7	3,9	9,3	20,0	25	-2,0	1
SUSQUEDA	13,6	3,5	8,5	20,0	VR	1,0	VR
NURIA	3,6	-4,1	-0,3	11,0	26	-10,0	14
STA. COLOMA DE FARNES	13,7	3,3	8,5	21,0	23	-1,0	VR
BARCELONA CMT	15,0	6,8	10,9	19,6	25	1,5	13
BARCELONA APT	14,0	4,3	9,2	18,4	20	1,5	
IGUALADA	14,0	2,4	8,2	20,0	25	-1,0	
GRANOLLERS	14,5	4,4	9,5	20,6	25	0,6	2
AREYNS DE MUNT	12,0	5,7	8,9	16,0	23	1,3	16
MANRESA	-	-	-	-	-	-	-
SABADELL	-	-	-	-	-	-	-
MONTSENY "TURO DE L'HOME"	-	-	-	-	-	-	-
BERGA	10,8	0,4	5,6	18,0	26	-2,5	
VIC	11,9	0,6	6,3	19,0	26	-4,0	VR
GELIDA	-	-	-	-	-	-	-
CASTELLTERÇOL	10,5	0,7	5,6	17,5	25	-4,0	7
PRATS DE LLUÇANES	-	-	-	-	-	-	-
CALDES DE MONTBUI	15,3	2,6	9,0	20,5	25	-1,5	2
VILAFRANCA	14,5	3,1	8,8	19,7	25	0,6	8
VECIANA	9,5	1,6	5,6	13,8	21	-1,2	2, 7
LLEIDA	15,1	2,0	8,6	20,8	25	-5,2	2
LLAVORSI	11,7	-1,0	5,4	20,0	26	-6,0	3
ESTERRI D'ANEU	11,6	-1,1	5,2	22,0	26	-6,0	VR
PRESA D'ESPOT	9,8	-4,5	2,7	20,0	VR	-9,0	VR
SEU D'URGELL	13,1	-1,9	5,6	21,0	VR	-5,0	VR
TREMP	11,1	1,1	6,1	18,7	26	-5,0	3
BALAGUER	14,1	0,5	7,3	21,0	25	-3,5	VR
TARREGA	12,5	1,9	7,2	20,0	27	-1,3	VR
CERVERA	11,6	1,7	6,6	20,0	25	-3,0	5
SOLSONA	11,7	3,7	7,7	18,0	25	-3,0	VR
CABDELLA	6,3	-1,5	2,4	12,0	26	-6,0	7
CALDES DE BOI	-	-	-	-	-	-	-
LA GRANADELLA	-	-	-	-	-	-	-
TARRAGONA	15,2	7,1	11,2	19,9	23	0,0	VR
REUS	15,6	6,3	10,9	20,1	23	2,6	1
PRADES	-	-	-	-	-	-	-
FLIX	16,3	2,6	9,5	21,0	27	-3,0	VR
STA. COLOMA DE QUERALT	11,1	1,4	6,3	18,0	25	-2,0	6
VANDELLOS C.N.	15,4	8,1	11,8	20,0	VR	5,0	VR
TORTOSA	17,0	7,2	12,1	21,7	23	2,0	2
VALLS	14,7	4,2	9,5	21,0	25	-2,0	2
EL VENDRELL	15,9	4,6	10,3	20,5	25	0,0	2, 6
CUNIT	15,2	5,4	10,3	18,9	10	6,0	2

PRECIPITACION

FEBRERO, 1994

	PRECIPITACION TOTAL	PRECIPITACION MAXIMA	
GIRONA APT.	53,0	10,6	14
L'ESTARTIT	34,1	16,1	14
PERALADA	50,6	16,6	3
FIGUERES	61,1	27,0	15
RIPOLL	59,2	43,0	3
LA BISBAL D'EMPORDA	41,2	14,8	15
LA MOLINA	43,6	31,5	3
OLOT	38,5	22,0	3
BLANES	26,8	12,0	14
ST. FELIU DE GUIXOLS	29,9	9,6	14
PONTOS	48,1	17,5	3
SUSQUEDA	63,7	21,5	3
NURIA	29,0	15,0	3
STA. COLOMA DE FARNES	84,1	26,4	14
BARCELONA CMT	87,8	27,8	3
BARCELONA APT	30,9	9,8	3
IGUALADA	47,8	30,2	3
GRANOLLERS	64,1	29,0	4
AREYNS DE MUNT	59,4	25,4	14
MANRESA	-	-	-
SABADELL	-	-	-
MONTSENY "TURO DE L'HOME"	-	-	-
BERGA	55,7	31,0	3
VIC	57,5	18,6	3
GELIDA	-	-	-
CASTELLTERÇOL	60,3	11,0	14
PRATS DE LLUÇANES	-	-	-
CALDES DE MONTBUI	52,1	14,4	3
VILAFRANCA	37,1	10,6	3
VECLANA	31,9	19,8	3
LLEIDA	13,4	7,2	3
LLAVORSI	50,0	24,0	3
ESTERRI D'ANEU	33,4	12,0	3
PRESA D'ESPOT	39,0	18,0	3
SEU D'URGELL	40,0	18,0	3
TREMP	27,4	18,0	4
BALAGUER	19,5	9,4	4
TARREGA	13,1	7,8	3
CERVERA	23,7	17,5	3
SOLSONA	34,4	23,5	3
CABDELLA	40,0	17,0	3
CALDES DE BOI	-	-	-
LA GRANADELLA	-	-	-
TARRAGONA	47,2	25,4	28
REUS	38,1	18,2	28
PRADES	-	-	-
FLIX	30,0	11,0	-
STA. COLOMA DE QUERALT	37,3	22,3	3
VANDELLOS C.N.	49,3	20,5	28
TORTOSA	16,0	9,9	28
VALLS	51,4	17,5	3
EL VENDRELL	43,2	13,5	3
CUNIT	41,2	14,5	28

VIENTO

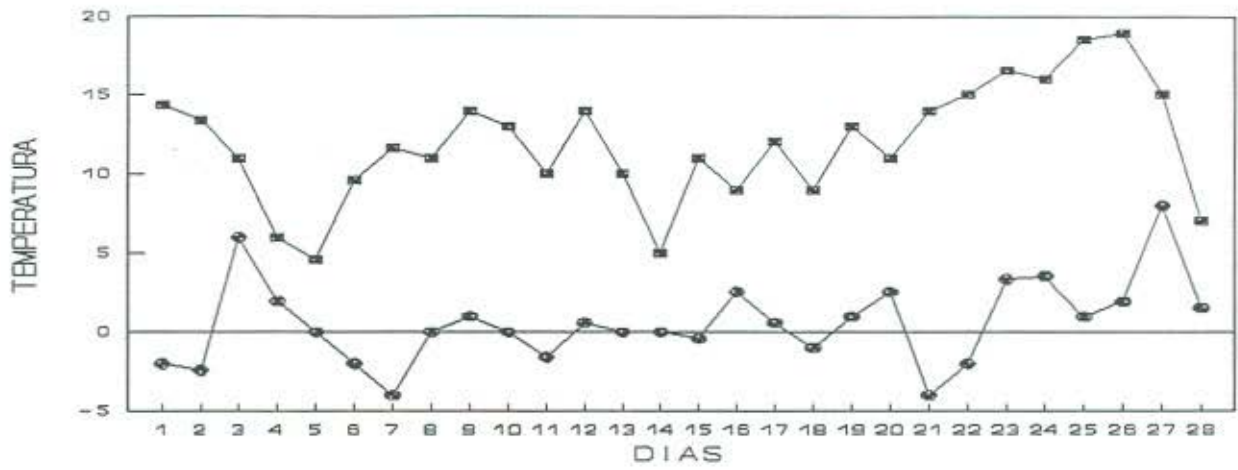
FEBRERO, 1994

Número de observaciones.

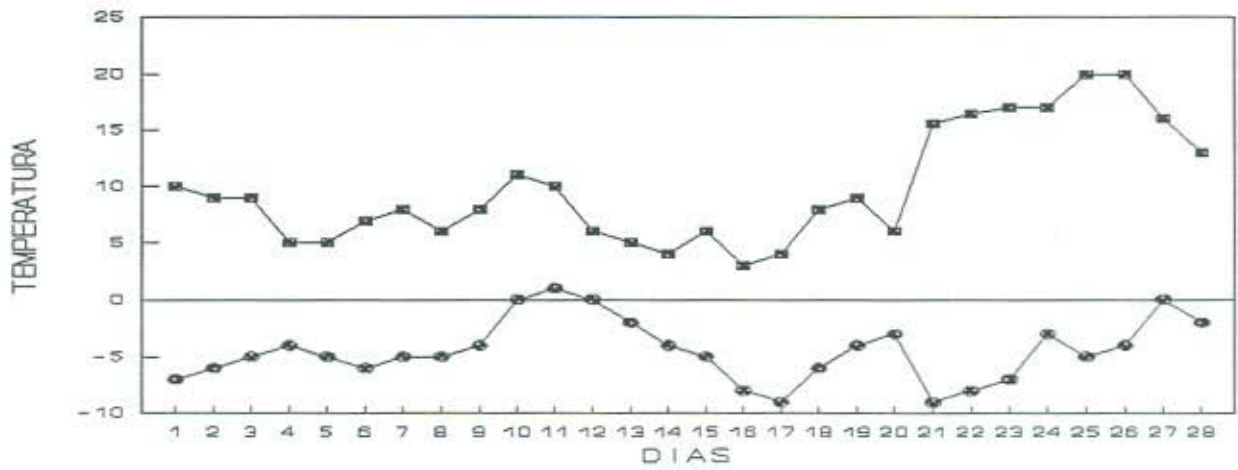
	NNE	NE	ENE	E	ESE	SE	SSE	S	SSW	SW	WSW	W	WNW	NW	NNW	N	CAL
Barcelona Apr. 07 h	3	1	1	2							2		1	1	4	13	
13 h	1			1	1	1		5	3	4	6		2	1	2	1	
18 h				5	1	1			2	3	9	1	2	1		1	1
TOTAL	4	1	1	8	2	2	0	5	5	7	17	1	5	3	6	15	1
Tarragona 07 h	2	1	5		1		1					6	2	2	2	1	4
13 h	1			3	2	2	4		1	1	1	9	3			1	
18 h		1	1	4	1		1				2	14	1	1	1		1
TOTAL	3	2	6	7	4	2	6	0	1	1	3	29	6	3	3	2	5
Castelló d'Empuries 07 h				1	1		2	1	2	2	3	2	3	2	4	3	2
13 h	2	1		3	2	8	1	2	2			2	2	2	2	1	
18 h		1	1	1	2	4	1	3	2	2	1		1	2	5	1	1
TOTAL	2	2	1	5	5	12	4	6	6	4	4	2	6	6	11	5	3
Tortosa 07 h	3	6	2	1	1			2	1			1		3	3	5	
13 h	3			2		1	5	1	2	2	1			4	1	6	
18 h	2	1	3					8		2		2		3	3	2	2
TOTAL	8	7	5	3	1	1	5	11	3	4	1	3	0	10	7	13	2
Tárrega 07 h			1	1		1	1	2	2	2	1						17
13 h				1	1	1	2			2	6	12		1		1	1
18 h			1	4	1	2	2	1	1	4	3	1	1	1			9
TOTAL	0	0	2	6	1	2	5	3	3	8	10	13	1	2	0	1	27

	Velocidad media km/h	Racha		máxima		SIN DATOS
		DIR.	km/h	DIA	HORA	
Barcelona Apr.	10,5	W	53,0	20	13:40	
Tarragona	4,9	W	61,0	20	17:20	
Castelló d'Empuries	10,4	NNW	86,0	8	11:30	
Tárrega	5,4	W	68,0	20	15:10	
Tortosa	8,2	N	79,0	8	11:10	

VIC

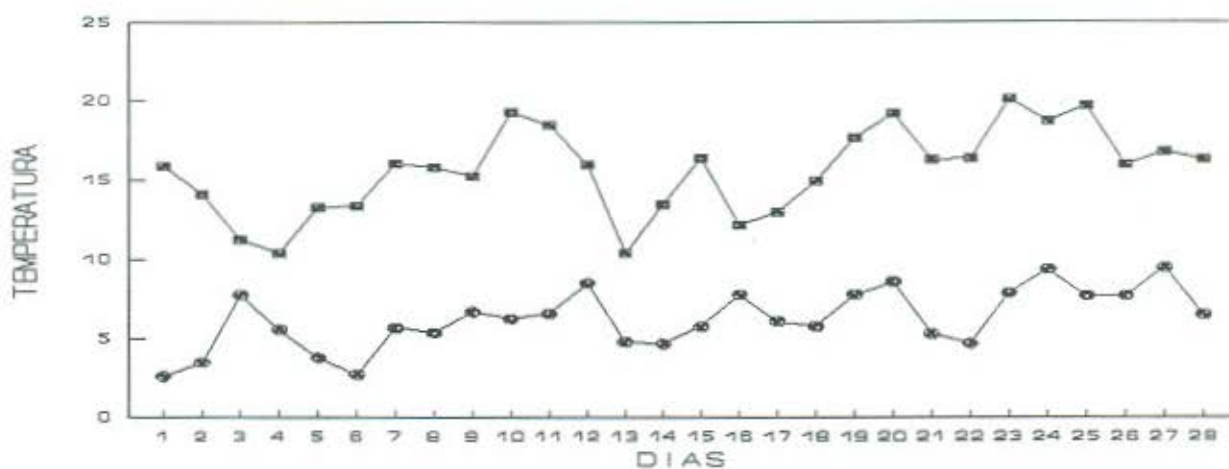

PRESA D'ESPOT

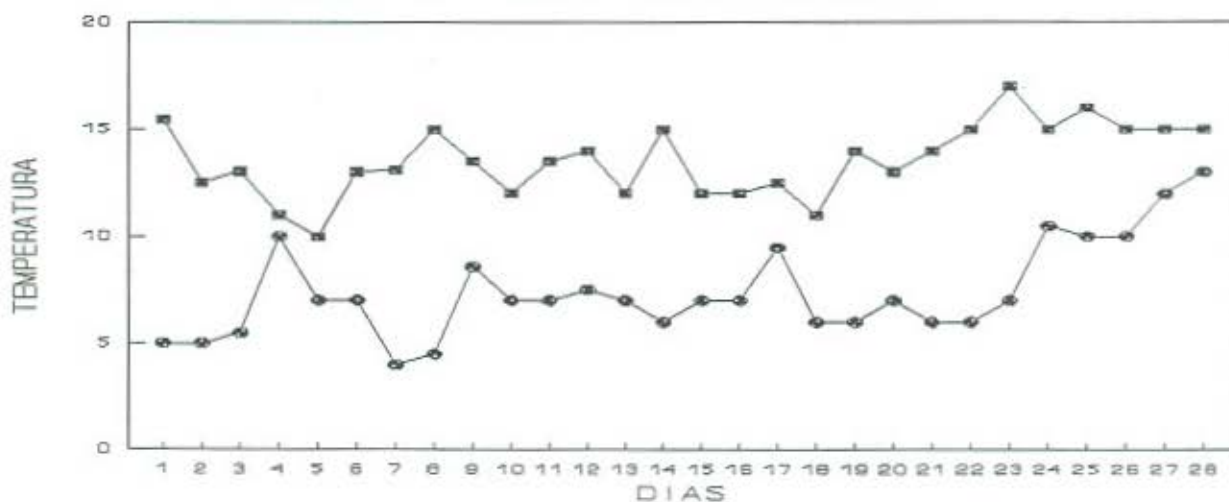

Evolución mensual de la temperatura
en Presa d'Espot y Vic.

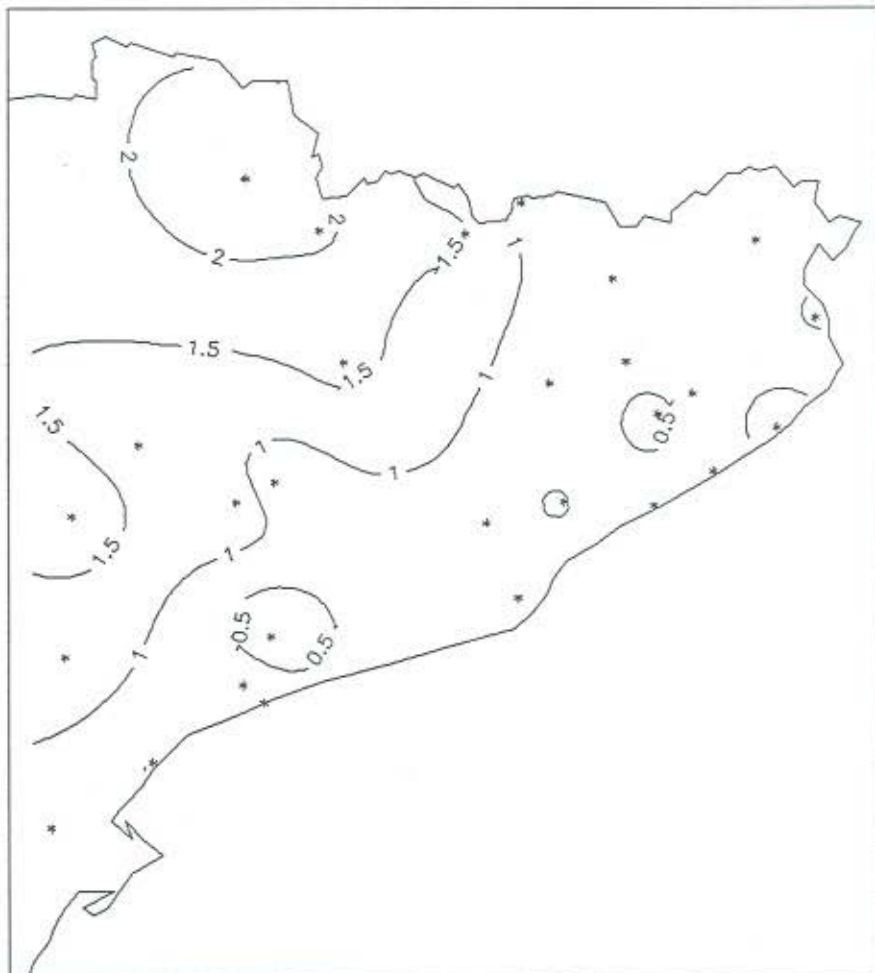
REUS B. A.

SANT FELIU DE GUIXOLS

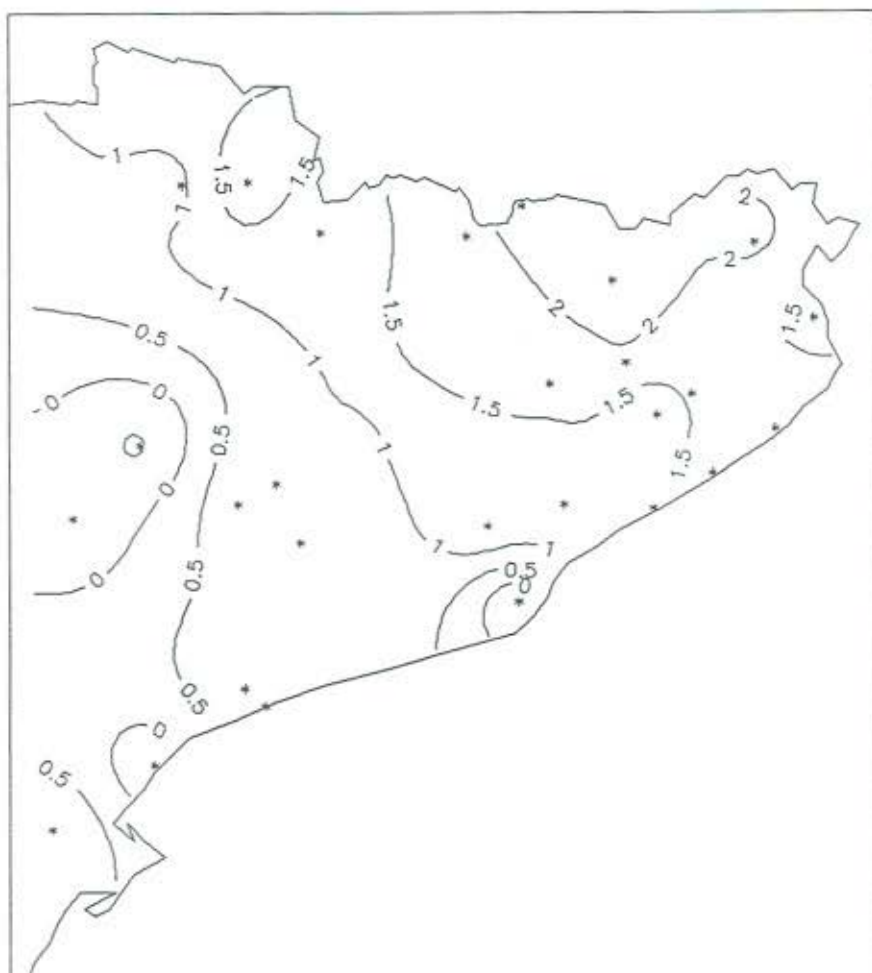

Evolución mensual de la temperatura en Reus y Sant Feliu de Guixols.

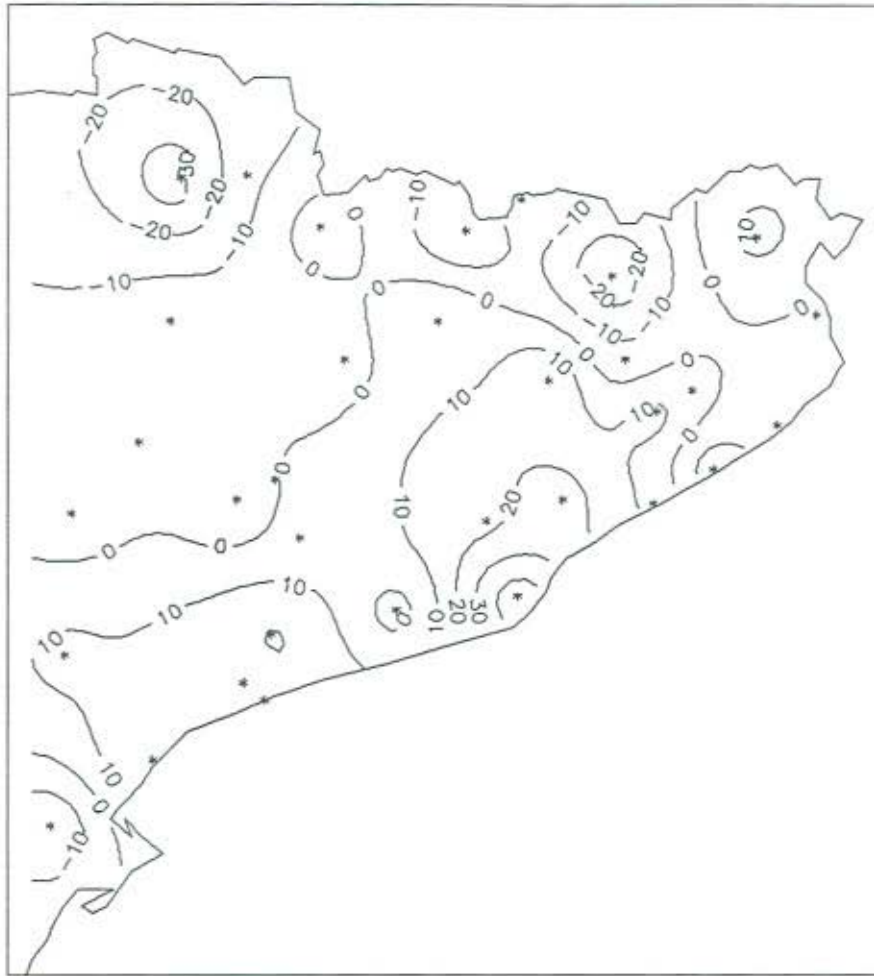
Diferencia entre la temperatura media de las máximas
y su correspondiente valor normal.

*Febrero ha sido un mes cálido por el día , especialmente en las comarcas
de poniente.*

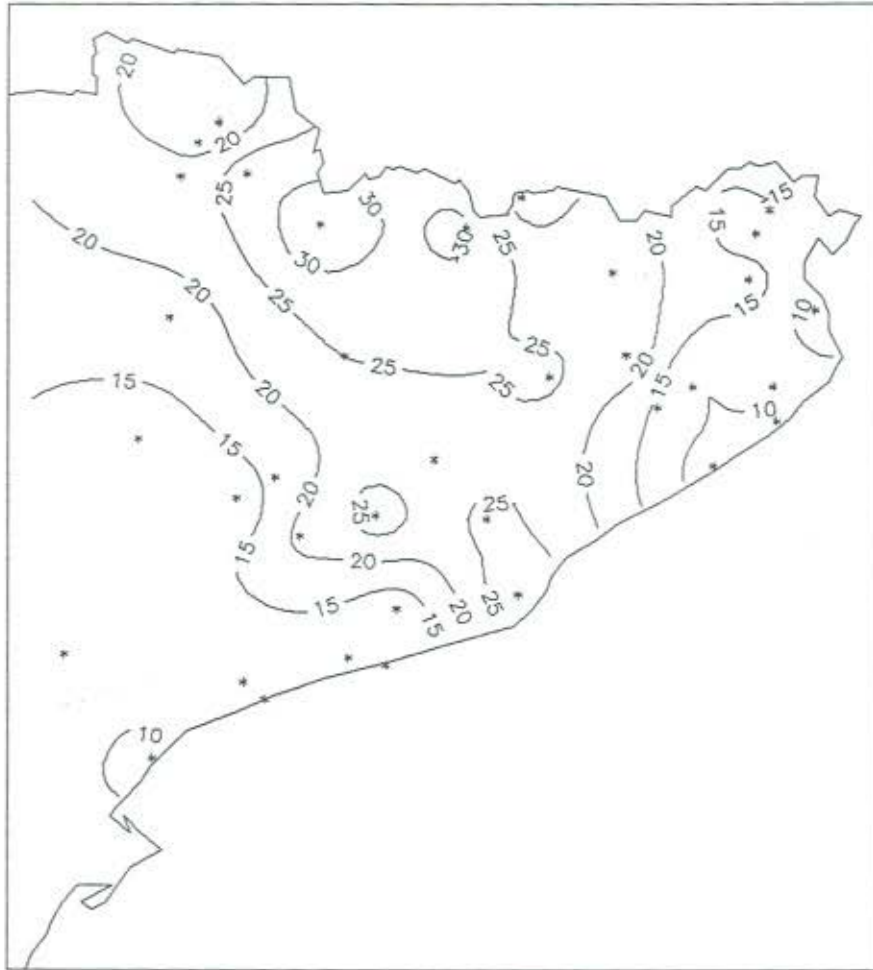
Diferencia entre la temperatura media de las mínimas
y su correspondiente valor normal.

Las mínimas registradas han sido superiores a los valores normales, sobre todo en el extremo noreste, mientras que en el resto apenas se observan diferencias con respecto a los valores medios.

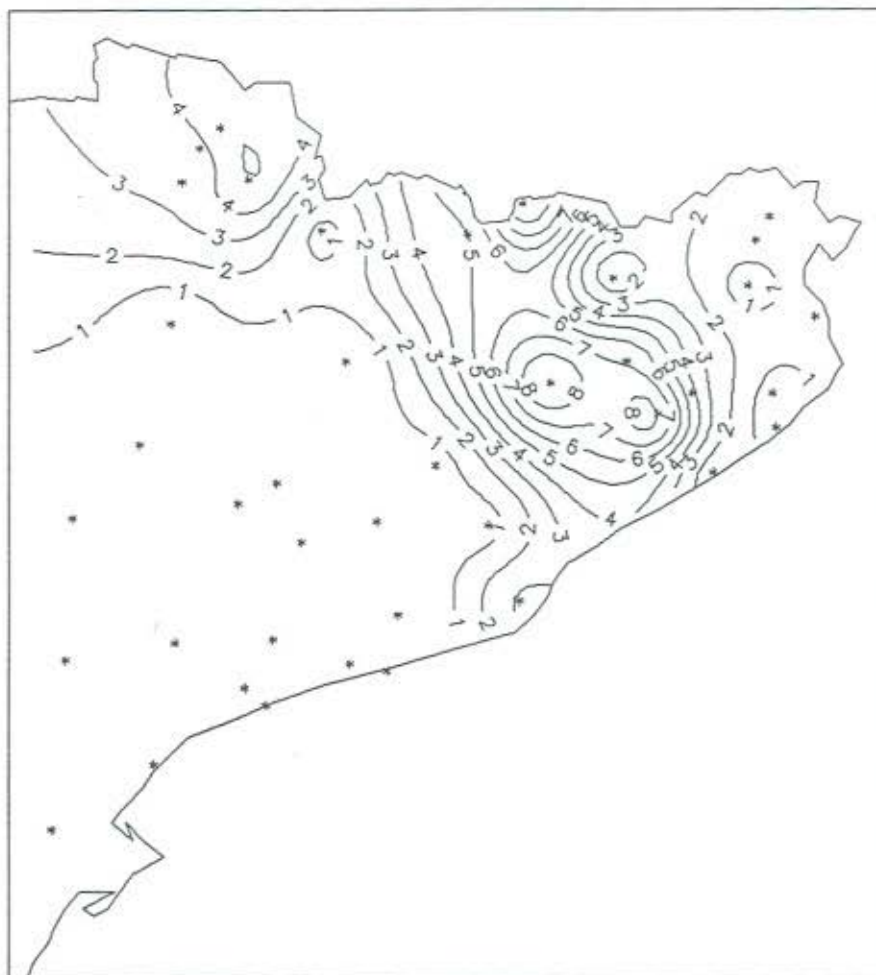

Diferencia entre la precipitación total del mes
y su correspondiente valor normal.

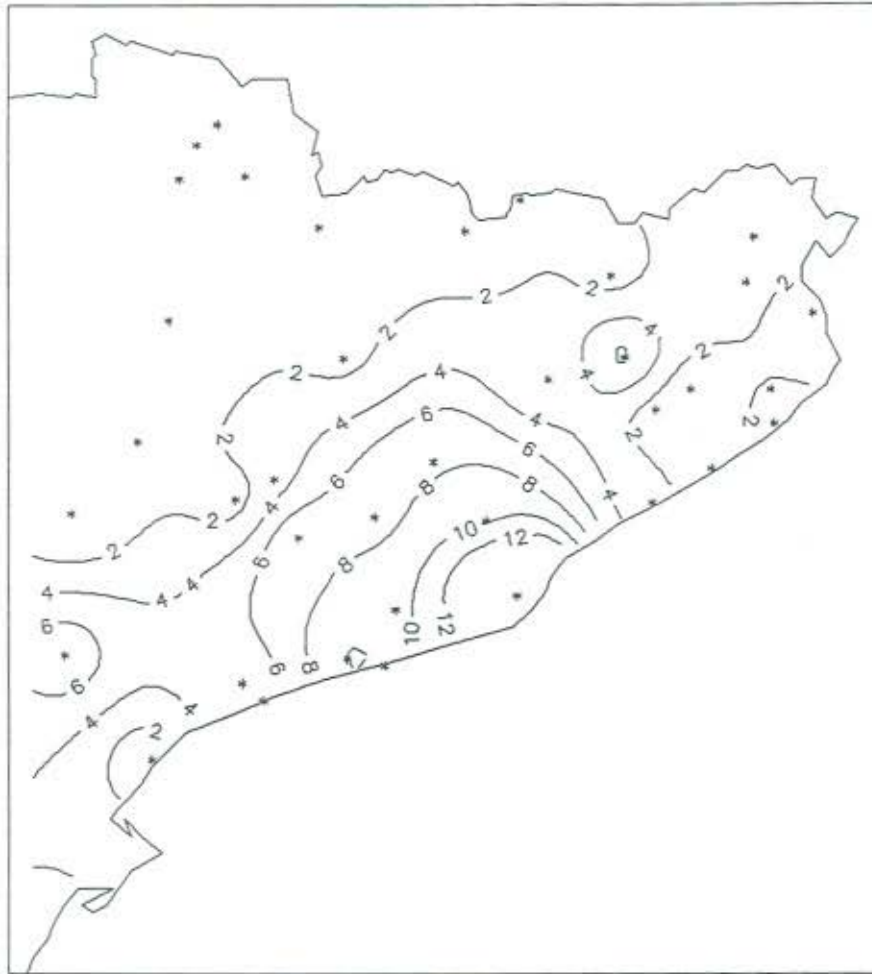
Las precipitaciones registradas fueron superiores a los valores medios en las comarcas de Barcelona y Tarragona. Por el contrario, se observan valores inferiores a los normales en las comarcas más occidentales y, sobre todo, en las pirenaicas.

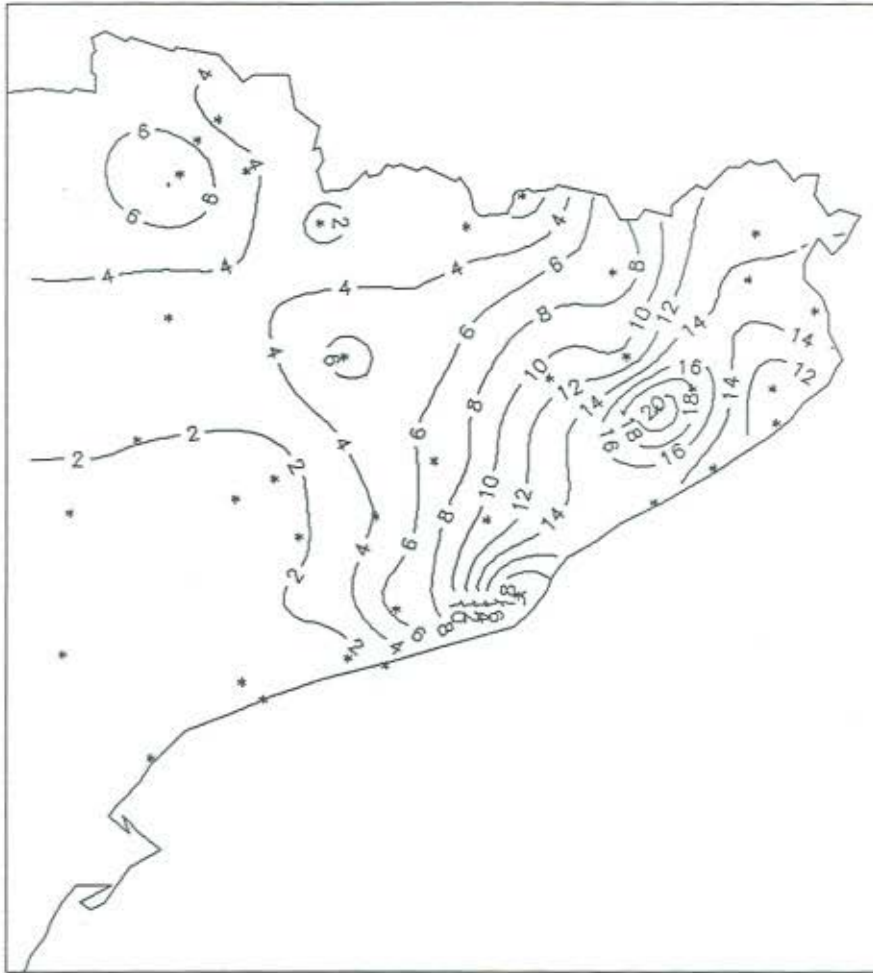
Isoyetas del episodio de precipitaciones comprendido entre el 3 y el 4 de febrero.

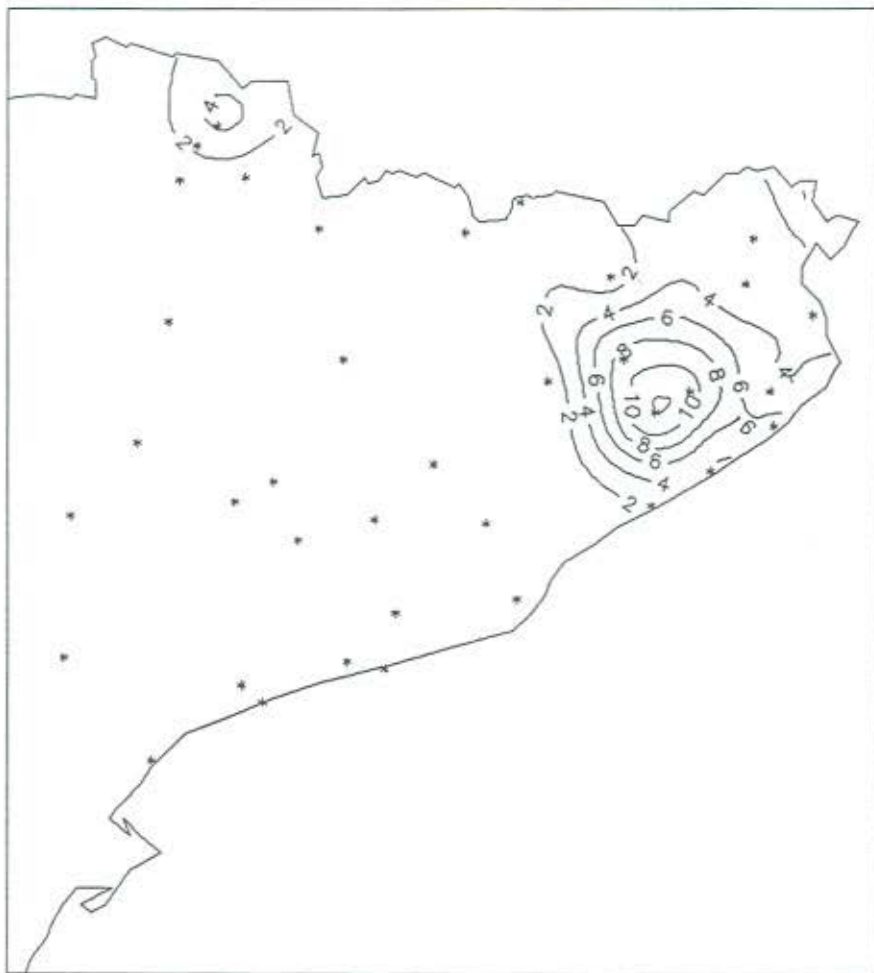
Isoyetas del episodio de precipitaciones comprendido entre el 7 y el 11 de febrero.

Isoyetas del episodio de precipitaciones comprendido entre el 12 y el 13 de febrero.

Isoyetas del episodio de precipitaciones correspondiente al día 14 de febrero.

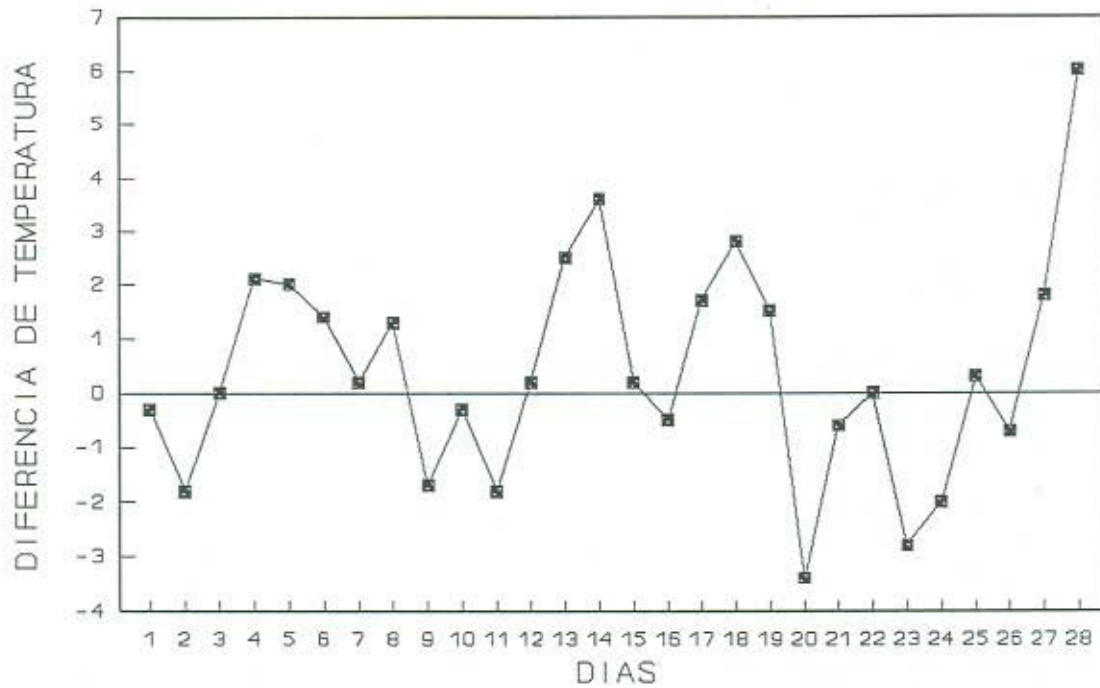

Isoyetas del episodio de precipitaciones correspondiente al 20 de febrero.

Isoyetas del episodio de precipitaciones correspondiente al día 28 de febrero.

DIFERENCIA EN LA TEMPERATURA MINIMA TARREGA - STA. COLOMA DE GUERALT

Los puntos situados por debajo de la línea "cero" corresponden a días donde se produjeron inversiones nocturnas y se pudieron formar, por tanto, nieblas en la zona de Tárrega.

PLUGES I VEGETACIÓ A LA GARROTXA

Podriem considerar la pluja com el fenomen meteorològic que més caracteritza la comarca de la Garrotxa, no pas per la seva intensitat -llevat de diades puntuals, no sovintegen registres amb gran quantitat de precipitació (35-40 mm/dia no són gaire habituals); sí en canvi hem de remarcar la freqüència que tenen al llarg de l'any (més d'un centenar).

Diferents factors intervenen en l'assiduïtat d'aquestes precipitacions.

La latitud, més al nord que gran part de les comarques catalanes, dona més possibilitats de ser abastats per línies frontals provinents de depressions situades massa al nord per arribar a afectar la resta del país -llevat de la resta de comarques pirinenques-.

La relativa proximitat al mar és un altre punt molt important, i a tenir present, ja que els corrents humits originats a les baixes situades a la Mediterrània arriben amb certa facilitat, provocant períodes d'instabilitat acusada.

Els vents del sud-sudoest, que arranquen de les depressions situades a l'Atlàntic, també es presenten de tant en tant, i, com a la gran part de les terres encarades al vessant migdia pirinenc, van acompanyats de precipitacions.

La nuvolositat convectiva té també importància a l'hora d'evitar l'estació seca; tot i les altes temperatures, continua el cicle de les precipitacions, si bé alguns anys també es mostren les sequeres com a tota la vessant mediterrània.

Aquest repartiment pluviomètric al llarg de l'any és, sens dubte, la base per al manteniment de la quantitat i la varietat de la massa forestal.

La privilegiada situació geogràfica de la comarca com a punt de trànsit o creixement de pertorbacions i l'orografia són, sens dubte, els factors principals a l'hora de parlar de la pluviometria local.

Efectivament, tenim una comarca molt muntanyosa, amb valls profundes entre els 200 i els 500 metres, encimbellades de serralades que s'enfilen de 1000 a 1600 metres; algunes d'elles s'aixequen amb certa verticalitat (Puigsacalm-Collsabra) i forcen la brusca elevació de les masses d'aire.

Si observem el mapa de la comarca, veurem com la distribució de les pluges va augmentant d'est a oest. Els nivells màxims coincideixen amb les serres i valls dels sectors de l'oest i nord-oest, capçaleres de torrents i rieres que constituïran el riu Fluvià. En aquestes contrades hi ha una tendència a la repetició de pluges o tormentes, associades a restes d'instabilitat, mentre que a la resta de la comarca difícilment s'arriben a produir.

La combinació d'una pluviositat mantinguda sense gaire períodes de sequera, la riquesa del sòl i la configuració-orientació de les valls ha desenvolupat un paisatge botànic molt valuós que, mentre a les zones muntanyenques encara perdura, a les parts baixes ocupades per les poblacions humanes, ha desaparegut en gran manera.

Boscós d'alzines, *aulines* per a la gent del país, i alguns mixtos de roure martinenc i de pi a les zones més cap a llevant, cobreixen els vessants muntanyencs encarats a migdia, mentre a les obagues s'estén un mantell de gran varietat d'espècies, predominant les caducifòlies, com ara els castanyers, roures de fulla gran i faigs, i també pins i alzines.

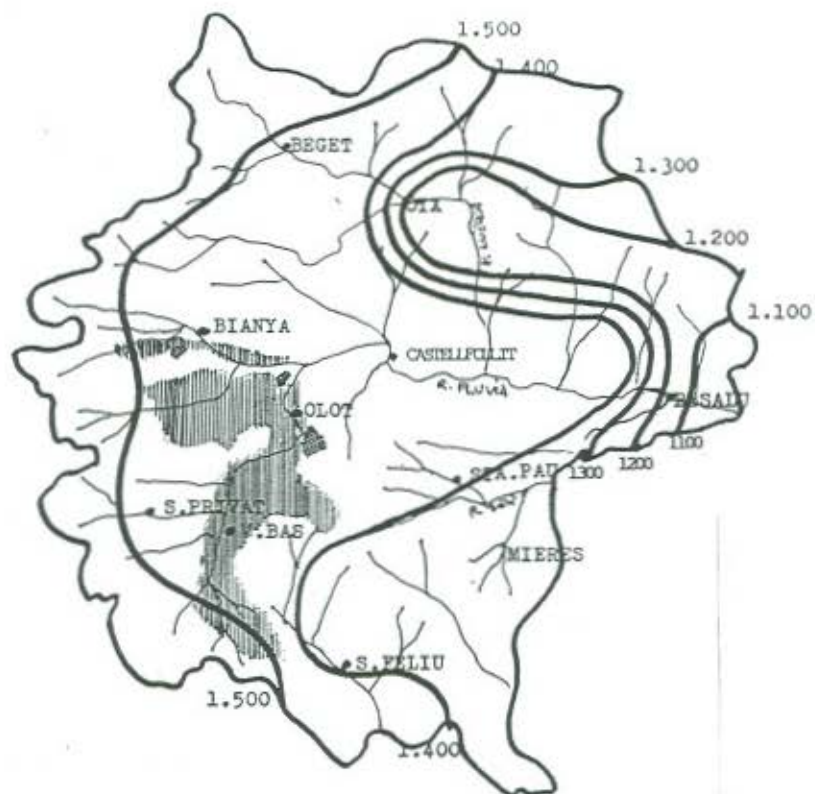
A les vores dels rius i rieres hi ha també una gran varietat dels arbres denominats *de ribera* (pollancre, verns, freixes, oms). D'aquests, els oms estan pràcticament desapareixent, degut a l'aparició d'una epidèmia que assola tot el continent.

Centrant-nos a la massa forestal que ocupa les parts baixes de la *subcomarca olotina* (vall d'en Bas, Ridaura, la Pinya, la Cot, Bianya, ...), trobem una extensa fageda que es manté al llarg dels segles, tot i la pressió de l'home -d'aquí l'absència d'exemplars vells-. Es troba sobre una zona de roca volcànica (basalts, gredes, tosques, ...), amb poc gruix de terra. Això ha condicionat la seva existència fins els nostres dies -altrement hagués estat tallada, roturada i convertida en terra de conreu com tots els seus voltants-. Parlem de la fageda d'en Jordà.

Altres sort han tingut les rouredes de *roure pèrol*, arbre actualment relictual, que es localitzen en contats indrets de la comarca i a alguns llocs de la Vall d'Aran. Aquesta planta ocupava gran part de les fondalades de la citada *subcomarca olotina*. Les riques i negres terres volcàniques on es desenvolupava varen ser convertides en camps i assecats els aiguamolls que ajudaven a mantenir la humitat constant a les seves arrels. Vegeu el mapa amb la distribució potencial i l'actual, junt amb la pluviometria.

Si bé no ho podem assegurar amb fermesa, l'índex de precipitacions de temps passats, no massa llunyans, era com l'actual o una mica més plujós, però també amb intervals de sequera; almenys així entenem els comentaris bibliogràfics sobre diferents fets històrics esdevinguts al llarg dels anys a la comarca, on s'indica que es realitzaven *grans caceres de cérvols i senglars a les rouredes i fagedes que ocupen alguns plans, entremig d'estanys i aiguamolls*. Encara resten, però, alguns indrets on es poden veure les restes d'aquest tipus de *selva*. També la toponímia local indica la presència en temps passats d'aquestes zones humides, com ara la *Moixina -d'aiguamoix-*, el *pla de Llacs*, el *Llac*, ...

Hem fet així un resum sobre el règim de precipitacions a la comarca i la relació directa amb la vegetació, de com la pressió humana ja en temps pretèrits va transformar el paisatge i de com continua posant en perill certes espècies, sobretot les de creixement lent. Esperem que algun dia la societat prengui consciència, entre altres coses, del valor dels boscos.

- distribució potencial del roure pèrol
- zones d'ocupació actual
- isoietes del mes

Fig. 1. La Garrotxa. Pluja i vegetació.

Jordi Zapata Coll
 Observatori de la Vall de Bianya

LOS DATOS CONTENIDOS EN ESTE BOLETIN TIENEN
CARACTER PROVISIONAL AL NO HABER PASADO,
EN EL MOMENTO DE SU PUBLICACION,
POR UNA FASE DE DEPURACION.